

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-08152
Otsuse kuupäev 20.07.2026
Komisjoni koosseis Mihkel Kivisalu

Tarbija
Kaupleja OÜ Filker (12686936)

Tarbija nõue Ettemaksu tagastamine

Resolutsioon:

- Jätta tarbija avaldus rahuldamata.
- Kui vaidlevad pooled komisjoni otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis HUGO platvormi vahendusel kauplejaga novembris 2022 lepingu õigusnõustamiseks ja kohtusse pöördumiseks. Tarbija on tasunud õigusteenuse eest ettemaksu 570.-€ nõuete koostamise eest Julianus Inkasso OÜ vastu seoses Stander Group nõuetega. Siiani ei ole nõudeid esitatud ja inkassoettevõtja saadab tarbijale jätkuvalt võlateateid.

Tarbija soovib ettemaksu tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Tarbija sõlmis läbi HUGOLegal platformi lepingu Filker OÜ-ga.

Kliendi soovil esitati ettemaksuarve ning ta tasus ettemaksu. Vastavalt kokkuleppele ja arvel kajastatud tööle koostati hagiavalduse mustand e. projekt ning projekt edastati kliendile 07.07.2023.a, mille kättesaamist on kinnitatud 12.07.2023. Seega oli kliendi poolt tellitud töö teostatud ning selle eest oli klient arve alusel ka tasunud. Talle selgitati, et hagiavalduse esitamisel tuleb tasuda riigilõiv ning juristi töö eest tuleb täiendavalt tasuda lõpliku hagiavalduse koostamise ja esitamise ning kohtumenetluses esindamise eest.

Tarbija ei ole mitte kordagi esitanud nõuet HUGOLegal ja Filker OÜ-le, mille vastupidist on tarbija oma avalduses allkirjaga kinnitanud.

Seega on tarbija nõue alusetu, kuna talle on teenust osutatud ja tema soovil hagiavalduse mustand koostatud ning talle edastatud. Riigilõiv on võimalik tarbijal riigilt tagasi küsida, kui ta ei soovi hagiavaldusega kohtusse pöörduda.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseseaduse kohaselt lahendab tarbijavaidluste komisjon tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tuleneva vaidluse poolte esitatud teabe ja tõendite alusel. Tarbija on füüsiline isik, kes tellis teenuse väljaspool oma majandus- või kutsetegevust, ning Filker OÜ osutas õigusteenust oma majandus- ja kutsetegevuses. Seetõttu on tegemist tarbija ja kaupleja vahelise lepingulise vaidlusega, mis kuulub komisjoni pädevusse.

Pooltevaheline õigussuhe vastab käsunduslepingu tunnustele. VÕS § 619 järgi kohustub käsundisaaja osutama käsundiandjale kokkulepitud teenuseid ning käsundiandja maksma selle eest tasu, kui tasu on kokku lepitud. Riigikohus on otsuses tsiviilasjas nr 3-2-1-93-09 selgitanud, et käsundusleping on suunatud eelkõige teenuse osutamisele, mitte tingimata kliendi soovitud lõpptulemuse garanteerimisele. Õigusteenuse osutaja ei saa seetõttu üldjuhul tagada, et kohtuasi võidetakse või vastaspool lõpetab nõuete esitamise. Ta peab aga tegema kokkulepitud toimingud nõutava erialase hoolsusega.

VÕS § 620 järgi peab käsundisaaja tegutsema käsundiandjale lojaalselt ja käsundi laadist tuleneva vajaliku hoolsusega. Majandus- või kutsetegevuses tegutsevalt käsundisaajalt eeldatakse tema tegevusalal tavaliselt nõutavat professionaalset hoolsust. VÕS § 624 kohaselt peab käsundisaaja andma käsundiandjale teavet käsundi täitmise kohta ja teatama talle käsundi täitmisega seotud olulistest asjaoludest.

Vaidluse lahendamiseks tuleb kõigepealt kindlaks teha, mille eest tarbija 570 eurot maksis. Lepingu tõlgendamisel tuleb VÕS § 29 järgi lähtuda poolte tegelikust ühisest tahtest ning arvestada muu hulgas lepingu sõnastust, läbirääkimisi, lepingu eesmärki ja poolte käitumist pärast lepingu sõlmimist.

Tarbija on käsitanud 570 euro suurust makset ettemaksuna selle eest, et jurist valmistab kohtuasja ette ja pöördub kohtusse. Kaupleja käsitab sama makset tasuna üksnes hagiavalduse mustandi koostamise eest. Toimikus olevatest dokumentidest ei saa täielikult nõustuda kummagi äärmusliku käsitlusega.

Ettemaksuarvel oli teenuse kirjeldus „Nõuete koostamine Julianus Inkasso OÜ vastu seoses Stander Group nõuetega“. Arvel ei olnud märgitud, et 570 eurot oleks kindlasummaline tasu kogu kohtumenetluse läbiviimise ja tarbija esindamise eest. Arvel oli teenuse maht määratletud kuue töötunnina ja tunnitasu 95 eurona. Ka enne lepingu sõlmimist selgitas jurist, et kohtumenetluse kogumaht võib olla suurem ning sõltuda vastaspoole tegevusest ja võimalikest kohtuistungitest.

Seetõttu ei ole tõendatud, et 570 euro tasumisega oli täielikult kaetud hagiavalduse kohtule esitamine, kogu edasine suhtlus kohtuga ja tarbija esindamine kuni kohtumenetluse lõpuni. Riigilõiv ja muud kohtumenetlusega kaasnevad kulud olid lepingu järgi õigusteenuse tasust eraldiseisvad kulud.

Samas ei ole arvel kasutatud ka sõnastust „esialgse mustandi koostamine“. Tellitud teenuseks oli nõuete koostamine. Lisaks näitab kaupleja hilisem käitumine, et õigusteenuse osutamine ei lõppenud tema enda hinnangul 7. juulil 2023. Pärast mustandi saatmist küsis jurist tarbijalt täiendavaid tõendeid, nimevahetust tõendavat dokumenti, riigilõivu tasumist ja volikirja ning

kinnitas korduvalt, et täiendab avaldust ja esitab selle kohtule.

Seetõttu ei saa komisjon nõustuda kaupleja väitega selles osas, nagu oleks kogu pooltevaheline õigusteenuse osutamise suhe 7. juulil 2023 lõppenud ja kauplejal ei oleks pärast mustandi saatmist enam olnud tarbija ees kohustusi. Kaupleja enda hilisemad teated kinnitavad, et vähemalt laiemas käsundussuhtes käsitati tarbija juhtumit pooleliolevana.

Komisjon leiab, et kaupleja ei viinud tarbija asja pärast hagiavalduse mustandi koostamist edasi viisil, mida võis professionaalselt õigusteenuse osutajalt oodata. Tarbijal paluti 2024. aasta augustis tasuda hagi esitamiseks riigilõiv. Pärast seda oli tarbijal põhjendatud ootus, et talle teatatakse selgelt, millised toimingud on veel vajalikud, kui suur on täiendav õigusteenuse tasu ja millal hagi eeldatavasti esitatakse.

Selle asemel lükkus kohtusse pöördumine korduvalt edasi. Kaupleja viitas eri aegadel oodatavatele kohtulahenditele, lubas teha hagiavalduses täpsustused ning kinnitas 2025. aasta novembris, et hagi esitatakse sama aasta jooksul. Lubadust ei täidetud. Tarbija pidi asja seisu kohta korduvalt ise küsima ning palus juhtumi teisele juristile üle anda.

Selline tegutsemine ei olnud kooskõlas poolte lepingu punktiga 4.2.1, mille järgi pidi õigusteenuse osutaja vastama kliendi päringutele asjakohasel ja õigeaegsel viisil ning teavitama klienti olulistest asjaoludest. Samuti ei vasta aastatepikkune ebaselgus ja korduvalt antud lubaduste täitmata jätmine VÕS §-dest 620 ja 624 tulenevale professionaalse hoolsuse ja teavitamise kohustusele.

Kaupleja ei ole seega tõendanud, et kogu tarbija õigusküsimusega seotud käsund oleks nõuetekohaselt lõpule viidud. See asjaolu ei tähenda aga automaatselt, et tarbijal on õigus saada tagasi kogu 570 eurot.

Vaidlusalune 570 euro suurune summa oli ettemaks kuue tunni õigusteenuse eest, mitte üksnes ettemaks tulevikus saavutatava kohtulahendi eest. Kaupleja on esitanud kümneleheküljelise hagiavalduse mustandi. Dokument sisaldab tarbija juhtumi asjaolude kirjeldust, õiguslikku analüüsi, nõute sõnastusi, menetluslikke taotlusi ja lisade loetelu. Jurist oli enne dokumendi koostamist tutvunud tarbija materjalidega, palunud esitada algset kirjavahetust ning suhelnud tarbijaga asja faktiliste asjaolude täpsustamiseks.

Komisjon arvestab tarbija kasuks, et dokument ei olnud lõplikult valmis. Dokumendis olid täitmata jäetud kohad, küsimärgiga tõendiviited ja täpsustamist vajavad lisad. Jurist nimetas dokumenti ise mustandiks. Samuti ei ole kaupleja esitanud komisjonile lepingus ette nähtud tööaruannet, milles oleks iga tegevuse ajakulu kajastatud.

Tööaruande puudumine on kaupleja vastu rääkiv asjaolu. Kaupleja ei saa tugineda lepingu punktis 6.2.3 sätestatud eeldusele, et tarbija nõustus tööaja arvestusega, sest toimikust ei nähtu, et selline aruanne oleks tarbijale üldse esitatud.

Tööaruande puudumisest ei saa aga teha järeldust, et tõendatult tehtud töö tuleb lugeda tegemata tööks või tasuta osutatud teenuseks. Töö tegemist võib tõendada ka üleantud töö tulemus, pooltevaheline kirjavahetus ja muud asjaolud. Käesolevas asjas on konkreetne ja mahukas töö tulemus olemas.

Komisjon hindab toimikus olevaid tõendeid kogumis. Tarbija asja aluseks olnud dokumentide läbitöötamine, faktiliste asjaolude korrastamine, õigusliku aluse analüüsimine, kümneleheküljelise hagiavalduse mustandi koostamine, tõendite loetelu ettevalmistamine ja tarbijaga suhtlemine võivad mõistlikult vastata vähemalt kuue tunni suurusele töömahule. Toimikus ei ole tõendeid, mille alusel saaks järeldada, et kuue tunni arvestus oli ilmselgelt ebamõistlik või et 95 euro suurune kokkulepitud tunnitasu oleks kohaldamata jäetav.

Komisjon ei saa samastada hagiavalduse kohtule esitamata jätmist järeldusega, et hagiavalduse koostamisele ja tarbija juhtumi analüüsimisele kulutatud töö jäi tervikuna tegemata. Dokumendi koostamine, selle lõplik vormistamine, kohtule esitamine ja edasine esindamine on omavahel seotud, kuid eristatavad toimingud. Toimikust nähtub, et vähemalt kuue tunni ulatuses õigusteenust osutati ja selle tulemus anti tarbijale üle.

VÕS § 629 kohaselt ei kaota käsundisaaja käsunduslepingu lõppemisel automaatselt õigust tasule enne lepingu lõppemist osutatud teenuste eest. Kui käsund lõpeb enne kogu kavandatud tegevuse lõpetamist, tuleb hinnata, milline mõistlik osa tasust vastab tegelikult osutatud teenustele. Selle regulatsiooni eesmärk ei ole lubada käsundisaajal saada tasu tegemata töö eest, kuid samuti ei pea juba tehtud ja kliendile üle antud töö muutuma tasuta tööks.

Käesolevas asjas ei ole alust järeldada, et 570 euro suurune tasu või selle usaldusväärsest määratav osa jäi välja teenimata. Kaupleja tööaja arvestus ei ole küll nõuetekohaselt dokumenteeritud, kuid töö tulemus ja toimiku materjalid toetavad järeldust, et dokumentide läbivaatamise, õigusliku analüüsi, mustandi koostamise ja kliendisuhtluse kogumaht võis vähemalt kuus tundi täita.

Komisjon on kaalunud ka nõude osalist rahuldamist. Osaline rahuldamine eeldaks, et toimiku põhjal oleks võimalik piisava kindlusega määrata, milline osa kuuest ettemakstud tunnist jäi kasutamata või milline osa tasust ei vasta osutatud teenusele. Sellist eristamist ei ole võimalik teha. Komisjonil puudub faktiline alus määrata oletuslikult, et põhjendatud oli näiteks kolme, nelja või viie tunni tasu.

Üksnes asjaolu, et kaupleja hilisem tegevus oli puudulik ja tarbija õigustatud ootus kohtusse pöördumiseks ei täitunud, ei anna objektiivset alust vähendada 2023. aastal tehtud analüüsi ja hagiavalduse mustandi eest makstud tasu kindla summa võrra. Oletusliku summa väljamõistmine ei oleks põhjendatud ei tarbija ega kaupleja suhtes.

Komisjon rõhutab, et avalduse rahuldamata jätmine ei tähenda kaupleja kogu tegevuse tunnistamist nõuetekohaseks. Kaupleja hilisem asjaajamine, tarbijale antud tähtajaliste lubaduste täitmata jätmine ja ebapiisav teavitamine olid käsunduslepingu nõuetekohase täitmise seisukohalt puudulikud.

Selline rikkumine võib põhimõtteliselt anda tarbijale õiguse kasutada muid õiguskaitsevahendeid, sealhulgas nõuda rikkumise tõttu tekkinud kahju hüvitamist, kui ta tõendab kahju suuruse, kaupleja rikkumise ja nendevahelise põhjusliku seose. Tarbija ei ole käesolevas menetluses esitanud kahju hüvitamise nõuet ega näiteks nõudnud teise juristi kasutamisega seotud kulu hüvitamist.

Komisjon ei lahenda ka tarbija poolt Rahandusministeeriumile tasutud 420 euro suuruse riigilõivu küsimust. See summa ei ole tasutud Filker OÜ-le ega sisaldu tarbija käesolevas 570 euro suuruses

nõudes.

Riigilõivu tasunud isikul on õigus taotleda riigilõivu võtjalt riigilõivu tagastamist käesoleva seaduse § 15 alusel. Riigilõivu tagastamise nõue lõpeb kahe aasta möödumisel selle aasta lõpust, millal riigilõiv tasuti. Riigilõivu tagastamise taotlus esitatakse kirjalikult. Taotluses märgitakse informatsioon tasutud riigilõivu kohta ning andmed arvelduskonto kohta, kuhu soovitakse riigilõivu tagastamist.

Kaupleja väide, et tarbija ei olnud enne komisjoni poole pöördumist sõnaselgelt nõudnud 570 euro tagastamist, ei ole avalduse rahuldamata jätmise iseseisev alus. Tarbija oli varem korduvalt väljendanud rahulolematust teenuse osutamisega ja palunud asi teisele juristile üle anda. Komisjoni menetluses sai kaupleja tagastamisnõudele vastata ja vaidles sellele sisuliselt vastu.

Kõiki asjaolusid kogumis hinnates leiab komisjon, et kaupleja osutas tarbijale 570 euro eest reaalse ja arvestatava mahuga õigusteenuse. Kaupleja hilisem tegevus juhtumi kohtusse viimisel ja tarbija teavitamisel oli puudulik, kuid see ei tõenda, et 570 euro eest arveldatud kuus tundi õigusteenust jäid osutamata.

Kuna tarbija nõuab kogu 570 euro tagastamist ning puudub usaldusväärne alus tasu osaliseks vähendamiseks või välja teenimata osa määramiseks, tuleb tarbija avaldus jätta rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu

/allkirjastatud digitaalselt/